

Vesti iz Jugoslavije

(Poročevalski biro Prosvete v Jugoslaviji.)

TIHOTAPEC USTRELJEN

Ljubljana, 30. marca 1931.
Pred nekaj dnevi, v četrtek 26. marca, je finančni organ ustrelil kmetu Andreja Kozlarja iz Trnja, starega 40 let. Ima eno petletno hčerko. Tihotapil je, je zelo slabo živel s svojo ženo in družino.

Tihotapil je mogel zelo malo, saj samo tistih 60 komadov kmetijskih kamenčkov, ki so jih imeli pri njem, ko so ga prijeli. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list. Tihotapil je Kozlarja v Dolino pri Lendavi ter je tamkaj ponudil trgovcu Križiču kreslinke na prodaj. Trgovcu ni bilo kupiti, marveč je tihotapila kmetu, izdal si je tihotapilski list.

ki ni pred polnočjo nocoj umrl ali pa se je do polnoči rodil, vpišati pa se ne sme nikogar, ki je tik pred polnočjo umrl ali pa se je tik po polnoči rodil. Stanje prebivalstva se torej šteje po stanju polnočje med 31. marcem in 1. aprilom. Med rubrikami je tudi vprašanje: Narodnost? (Ali jugoslovenska ali katere druge?) — in na to vprašanje torej treba odgovoriti z "jugoslovenska" ali "madžarska" itd. Je pa to vsakega napaka, zakaj Slovenci nismo jugoslovenske narodnosti, marveč slovenske. In štetje bi tudi lahko pokazalo tudi v tej rubriki koliko je Slovencev, Hrvatov in Srbov v državi. Sicer je potem še rubrika z vprašanjem: Materinski jezik? — in v to rubriko bomo vpisali "slovensčina". Ta rubrika bo tudi odločala pri štetju Slovencev ali Hrvatov itd. Toda "jugoslovenske narodnosti" ni, ker nimamo "jugoslovenskega naroda", pač pa imamo slovenski, hrvatski in srbski narod.

Umri je v Ljubljani znani vinjski trgovec v Šiški Peter Štepec, star 65 let, rojen pri Sv. Križu pri Kostanjevici na Dolenjskem. — Pri Sv. Ani v Slovenskih goricah je umrl 76-letni Alojzij Senekovič.

Vlom v trgovino. — V Spodnjih Poljanah je bil izvršen v trgovino Ivana Belcarja vlom. Vlomilci so spodnji del vrat odloмили, prebrali sivo notranjih vrat tako, da so lahko segli z roko noter ter odklenili vrata. V trgovini so pobasali razno blago in robo, tako krog 800 m različnega manufakturnega blaga, več ducatov nogavic, pletenin, svitrov, znamke, dopisnice, cigarete, klobuke itd., tako da znaša skupna škoda 35.000 Din. Ker vsega tega blaga ni bilo mogoče odnesti, sumijo, da so imeli vlomilci v bližini avto ali voz ter so ukradene stvari odpeljali.

Ce si imel istočasno devet živih otrok... Dne 15. decembra je bil v Beogradu podpisan in sprejet zakon, obenem pa je izšel zakon, da se onim staršem, ki imajo devet otrok, odpisajo vsi davki. S tem je država hotela pospešiti poroke in dvigniti število otrok. Število bodičnih vojakov, ki jih vsaka država potrebuje za izgubljanje vojn.

Takrat so se mnogi plodoviti očeti in matere razveselile. Če so imeli starši devet otrok, bodo oproščeni vseh davkov. Tako se je preprosto tolažilo dolobčev zakon. Toda kmalu se je izkazalo, da ne pojde vse tako gladko in dobro, da ta zakon ne predpisuje toliko ugodnosti, kakor so jih starši številnih družin sanjali.

Zakon namreč pravi, da je davkov oproščen vsak oče, ki je kdaj koli, odkar plačuje davke, imel istočasno devet živih otrok. To se pravi: če se ti je rodilo manj kot devet otrok, pa so ti umrli tako, da niti en dan nisi imel vsaj devet otrok živih, se ti davki ne odpisajo. Če se ti je danes rodil devet otrok, a ti je včeraj eden umrl, boš moral plačati davke, kakor če bi bil imel samo enega ali nobenega otroka. Če pa si ti rodil danes devet otrok, jutri pa ti eden otrok umre, potem imaš pravico, da ti odpisajo davke.

Takih pa bo v državi bolj malo. V Sloveniji jih bo le nekaj tisoč. Razveselili so se tega te trgovci a številnimi družinami. Mislijo si — če so imeli ali imajo devet otrok hkrati živih — da bodo rešeni vseh davkov. Toda zakon ima tudi tu omejitve: odpisajo se samo neposredni davki, nikakor pa ne davki na promet itd. Olajšave, o katerih so sprva tako mnogo in z veseljem govorili, torej vendarle niso tako srečnosne. In pogosti za odpise davkov so prav neizvedljivi.

Staršem, ki se jim je rodilo v življenju 20 ali celo več otrok — in takih primerov imamo tudi v Sloveniji več — pa so pomislili deloma tako, da ni nikdar bilo devet otrok hkrati živih, se ne bodo odpisali davki; staršem pa, ki se jim je rodilo devet otrok in so bili nekaj časa vsi živi, pa so potem pomislili, tako da starši nimajo recimo niti enega otroka več, bodo odpisali neposredne davke! Ta delitev je čudna, toda razumljiva: država je napravila s temi ugodnostmi velik halo, toda določbe je sestavila tako, da ne bo mnogo izgubila s temi "popusti".

Poleg tega pa morajo biti vse prošnje in priloge za opustitev davkov precej visoko kolkovane, tako da bo država tu tudi nekoliko krila izglubo.

Tudi statistika o plodovitosti posameznih pokrajin in krajev bo radi tega trpela. So občine, ki prebiva v njih tako zdravo prebivalstvo, da so vse družine zelo bogate z otroki. (Sicer ponavadi bogastvo otrok ni bogastvo!)

Ze po dosedanjih vložnih prošnjah je treba omeniti otrok bogate občine Dobrunje, iz katere je prišlo na davčne oblasti že 50 otrok. Torej je tamkaj 50 družin, ki imajo ali so imele kdaj po devet in več otrok. Dalje je davčna uprava v Ljubljani priznala še občini Borovnici 24 otrok, Brezovici 14, Horjulu 22, Črnuemu vrhu pri Vrhniki 14, Dobruvi 24, Dobrunjam 31, Jezici 15, Črnučam 8, itd.

To so fare, ki se postavijo. Drobni svet mikrokozmosa, ki skriva v sebi toliko tajne, se nam odpre šele pod objektivom drobnogleda, ki razkrije pestro življenje v kapljici umazane vode iz mlakule. Pod mikroskopom se nam vidi vodna kapljica vode tiščkrat večja, da z lahkoto opazujemo, kako polje v nji svoje vrstno življenje.

Slika, ki se nudi začudenim očem, nalikuje fino razčlenjeni metnini, ki bi jo težko ponaredili celo z bogato fantazijo obdarjen steklar. Pogled nam blodi po pragozdu skrivencev, nežnih, skoraj prozornih rastlinic, ki je obljuben od prav tako brezbarvnih živalic. Kaj čudna bitja so to. Včasih nalikujejo cvetnim časam, pripetim na fina vlakna, a imajo vendar vse posebnosti nizkih živalskih vrst. Včasih pa se ta bitja premikajo in lahko jih opazujemo, kako zvičajno zalezujejo plen. To je borba za golo življenje. Odkrita borba, zakaj tukaj ni ničesar utajenega, vse se vrti javno, brez hilenja.

V tem brezkončnem boju se tudi rastline udeležujejo roparskih pohodov. Pogledamo samo onole rastlinice, ki v vijugah razprostirajo svoje migalkalke na vse strani. Na nekaterih bliskih jih vse nekatani mehurčki, v velikosti bučične glavice. Ti nedolžni mehurčki so zavratne pasti. Na spodnjem delu nekoliko ploščatega mehurčka so namreč majhni, nedolžni trnčki, na katere se rade vsedajo vinkovratne živalice; tem rajši, ker so trnči poraščeni z drobenčnimi algami, ki jim služijo za hrano. Najpogostejši obilkovalci so koleščkarji (rotatorije), ki jih prebiva kakih 33 vrst v pragozdu vodne kapljice.

Če pride taka živalica po trnu prebuzi past, zdral po strmi, spolzki drži do nekakega poklopa, ki se mahoma odpre in pogoltno živalico. Upiranje ne pomaga nič, ker je past odznotraj opremljena s kavelji, ki pri vsaki kretnji vlečejo živalco še globlje v žrelo. Celo ličinke majhnih žuželk utednejo priti v ta zapor, če se sučejo prebuzi zavratne pasti. In vendar pri tem pozeruho ne gre za žival, marveč za rastlino, ker mu manjka vsakršna prebivalstva. Pleni se ne prebavi temveč čisto prirodno razpade, nastale sojke pa posarkajo rastlinske staniče. Rotatorije, ki veljajo v tem majcenem svetu za višek stvarstva; so navzlic svoji neznanosti prav dobro organizirana bitja. So vretenaste oblike in imajo na spodnjem koncu celo nekakšno nogo, s dvema prstoma. Na glavi, oziroma v okolilu ramen pa imajo večaj po dva venca gibljivih migalk. Te večje neprestano krožijo in od tod tudi ime živalice. Dolgo časa so mislili, da je v teh živalah priroda dejanski ustvarila nekako živa, krožeča koleščka. Toda pozneje se je izkazalo, da se vrte samo migalkalke okoli mirujočega telesca, da ne gre tedaj za nekakšno koleščko, ki je čisto samonikla iznajdba človeka in mu priroda v tem pogledu ne more odrekati prvenstva.

Krožeče gibanje migalkalke povzroča vodni vrtnec, čigar sesalnica moč potegne v vedno odprto žrelo vase, kar pride živalci prebuzi. Iz žrela pride hrana v želodec, kjer se predela, ostanki se pa izmečejo skozi kratko črevo ali pa skozi žrelo spet na prosto. Za življenjsko stopnjo koleščkarjev je značilno, da imajo že nekakšno življenje in celo majhne možgane, ki so v zvezi z drugimi organi, ter da imajo vrh tega celo primitivno oko, nekakšen rdeč madež pigmenta, ki reagira na svetlobo. Ze celo mišice imajo te živalice, zakaj nekatere vidimo plezati po debelih pragozdah, pri čemer se premikajo kakor gosnice, dočim se nekatere mečejo na plen kakor divje zveri, druge pa spet plavajo, pri čemer jim služijo z vejicami poraščeni uhlji kot krmlila.

Glede na razmnoževanje so koleščkarji podobni listnim ušem. Devički koleščkar spravi iz neoplojenih jajčec letno na svet po več generacij samic. Nekatere vrste odlagajo jajčeca na rastlinicah, druge pa jih izvale v lastnih telesih, ki so potem čisto polna samega naraščaja. Ko se jame bližati zima, pridejo na svet prilitkavi samci, ki nimajo niti grizal niti prebavnih organov. Brez smotra blodi po vodi okrog njih življenje traja samo nekaj ur. Nekaterim uspe, da se med tem sparijo samicami, ki potem ležejo rodovitna jajčeca, katere lahko prežive zimo. Navzlic tem razmeroma kompliciranim življenjskim pojavom pa so nekatere vrste teh živalic povsem podobne rastlinam. Pripradene na bliza tvorijo kolonije, ki so prav alčne nageljnovam cvetu. Rotatorije krožejo tudi neko aluzasto tekočino, ki jo oblikujejo v drobne kepice, katere grmadijo druge vrste, dokler ne nastane nekakšna celi podobna zgradba: domovanje novega zaroda, ki pozneje tudi sam zgradi alčen cevast izrastek. Na ta način nastanejo nekakšne grmčevje podobne zgradbe, ki bi jih lahko imenovali sladkovodne korale.

One, zvončkom podobne stvore, nasajene na tenkih betvah, ki stegujejo svoja z vejicami poraščena žrela na vse strani, bi lahko smatrali za živalce, sodeč po žrelih in vejicah, ki nenehoma krožijo, tvorijo vodne vrtnice, s katerimi si dovajajo hrano kakor rotatorije. Če pa se hočemo te cvetne čašice dotakniti, se izognemo neljubi prijaznosti na ta način, da zvičajno v spiralo, ki jo mahoma potegnemo vkup. In vendar ta stvar ni živalca marveč rastlina.

Med rastlinice spada tudi vika spirogrita, ki je dobila ime po spiralnih nizih klorofila (listnate zelenila), ki se v nepretrgani vrsti vlečejo od staniče do staniče. Čeprav rastlinice, ima to bitje celo svojo ljubezensko življenje. Ako se dotikata dve staniči različnih vlaken, tedaj se med njima napravi nekakšen mostič in po dve in dve staniči se alijeta druga z drugo. Kromatorfor ne staniče prejdejo po kanalu v drugo. Tako nastane ovalno telo, ki se po združitvi staničnih jeder razvije v klico, iz katere zraste nova rastlinica.

Posebno zanimiva bitja nasega mikroskopska so pa kolonije protozoov, ki počasi plavajo po vodi sem ter tja. Te tvorijo državo v državi, ki je pa v resnici kmaj tako velika, kakor glava bučice. Vsa kolonija, ki ima oblike krogle, je pikčasto zelene barve in vsaka piliča je samostojen protozoon: enostanična prazivilna. Skozi prozorni okrov te kolonije pa se vidi v notranjstvi še druge živi. To so nekakšni srodniki rotatorij, ki trajno žive znotraj krogle in se hranijo od naraščanja protozoov. Potomstvo teh rotatorij pa od časa do časa prodre iz ječe na svobodo in se zavrti v kako drugo, sosedno kroglico, ki še ni "preobljudena".

V primeru, da bi se voda, v kateri živi ta komplicirani svet, posušila, bi od vsega veličastva ostalo samo zrnice zelenkaste prahu, ki pa lahko postane levor novega, prav tako pestrega sveta, če mu je usoda mila, da ga veter zanese iznova v mlakozo. (Ziv in Svet.)

MONOPOLNI KAPITALIZEM IN BREZPOSELNOŠT

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Racionalizacija varuje pred usodnimi krizami. Nikakor pa ne more preprečiti brezposelnosti. S tem pa grozi vedno bolj splošno obubožanje Slovencev. "Kaj koristi vse razmah materialnih produktivnih sil, če pa propada človeška produktivna moč? — Nobena družabna tvorba se ne more ohraniti, če ne ustreza življenjskim pogojem ljudi," pravi Kautsky. —elj v "Svobodi".

Tudi priški tisk se mnogo bavi s problemom Italije in njenega razmerja do Jugoslavije. "Ere Nouvelle" pravi v svojem članku, da predstavlja problem slovenske narodne manjšine v Italiji mednarodni problem, ki se ga ne sme več puščati vneimar. Fašistična Italija mora v interesu evropskega mira opustiti politiko zatiranja in denacionalizacije, kajti jugoslovenska narodna manjšina ne zahteva nič drugega, kakor priznanje svojih narodnih pravic in spoštovanje svojega manjšinskega prava. — Tako "Ere Nouvelle" v svojem članku. Ta meščanski list seveda ne mara videti, da je problem narodne manjšine v Italiji ozko zvezan s problemom delavskih in kmečkih množic, ki so v Italiji prav tako zatirane od fašističnega škornja kakor manjšine. Zakaj naivno bi bilo pričakovati, da bo fašizem zdaj,

ko prihaja v vedno večje zaograde, odnehal s svojo ostro politiko do manjšin. To se utegne le še stopajevati. In narodne manjšine bodo dobile močno oporo le v delavskih in kmečkih množicah Italije, ki trpe prav tako in prav toliko pod fašističnim režimom. Kadar se bodo te delavske množice uprle fašizmu ter se osvobodile, tedaj se bodo osvobodile tudi manjšine. Rešitev manjšinskega problema v Italiji je problem fašizma in njegovega propada, je problem delavskega gibanja. Nastopati je treba torej proti fašizmu naploho kot sistemu, ki vlada v Italiji in še marsikje drugod!

RAZNE VESTI

PREKANJENI SLEPARJI

V modernih vele mestih al razni lopovi izmlajujejo vedno nove zvijače, da pridejo brez dela do denarja. Vedno nove zvijače si pa morajo izmisljati že zato, ker se vsaka stara zvijača prebrih razveje po radiju ali pa po časopisih; čim pa je kakana zvijača znana, ne vleče več.

Dunajski soc. list "Arbeiter-Zeitung" priobčuje v neki svoji zadnji številki dopis svojega dopisnika iz Trsta, kjer govori člankar tudi o nastopanju fašizma proti slovenski manjšini. Poročevalci pravi: "Fašisti preganjajo slovensko in hrvatsko prebivalstvo v Italiji a radikalnimi ukrepi in docela v duhu političnih prognoz, ki so bili na dnevnem redu v Pruski za časa vladanja Viljemu II. proti Polakom. Fašisti udirajo v slovenske domove in preganjajo slovske deco, ker govori svoj materinski jezik. Strahni primer učitelja Sotosantija, ki je pljuval svoji šolski daci v usta, ker je alabo izrekala italijanske besede, je še vedno v živem spominu. Kakor je znano, je bil Sotosanti ustreljen.

V drugi polovici januarja so v Cerovem prišli 15 srednješolcev v starosti od 10 do 16 let, ker niso hoteli stopiti v fašistično mladinsko organizacijo. Držali so jih v zaporu 2 meseca in izpustili šele, ko so njihovi roditelji izdali ogromno odkupnine v obliki honorarjev za fašistične odvetnike. 15-letni mladik Brezovšek je umrl tri dni po prihodu iz zapora in je podlegel ranam, ki so mu jih bili prizadejali v zaporu. Ta primer je izrazil ogromno ogorčenje slovenskega prebivalstva proti fašistom.

V Borjtu pri Trstu so napadli kmetovalca Petra Cesarja, ker sta njegova dva sinova pobegnula v inozemstvo, ko so ju hoteli postaviti pred neki sod. Cesarjeva hčerka je dobila srčne napade zaradi strahu, njenega očeta pa so našli na cesti vsega v krvi. Vse to je le neznan del onega, kar se v resnici dogaja in o čemer izve javnost...

Arbeiter-Zeitung poroča tudi o preganjanju slovenskih duhovnikov, katere hoče fašizem izrinuti s tem, da je naselil v primorske samostane same italijanske menihe, ki denuncirajo slovenske duhovnike, ki pridigujejo slovensko. Vse to je nacionalni pritisk. Istrski Jugoslovani so svojas razpognali a 6000 zasebnimi šolani, osnovnimi in višjimi, 5.900 učitelji in so imeli 400 kulturnih zavodov. Zdaj so jim fašisti vse organizacije zatirli in razgnali.

Tudi priški tisk se mnogo bavi s problemom Italije in njenega razmerja do Jugoslavije. "Ere Nouvelle" pravi v svojem članku, da predstavlja problem slovenske narodne manjšine v Italiji mednarodni problem, ki se ga ne sme več puščati vneimar. Fašistična Italija mora v interesu evropskega mira opustiti politiko zatiranja in denacionalizacije, kajti jugoslovenska narodna manjšina ne zahteva nič drugega, kakor priznanje svojih narodnih pravic in spoštovanje svojega manjšinskega prava. — Tako "Ere Nouvelle" v svojem članku. Ta meščanski list seveda ne mara videti, da je problem narodne manjšine v Italiji ozko zvezan s problemom delavskih in kmečkih množic, ki so v Italiji prav tako zatirane od fašističnega škornja kakor manjšine. Zakaj naivno bi bilo pričakovati, da bo fašizem zdaj,

ko prihaja v vedno večje zaograde, odnehal s svojo ostro politiko do manjšin. To se utegne le še stopajevati. In narodne manjšine bodo dobile močno oporo le v delavskih in kmečkih množicah Italije, ki trpe prav tako in prav toliko pod fašističnim režimom. Kadar se bodo te delavske množice uprle fašizmu ter se osvobodile, tedaj se bodo osvobodile tudi manjšine. Rešitev manjšinskega problema v Italiji je problem fašizma in njegovega propada, je problem delavskega gibanja. Nastopati je treba torej proti fašizmu naploho kot sistemu, ki vlada v Italiji in še marsikje drugod!

Neki drugi lopov je pa tako le napravil: Najel je za svoje zadnje novce lokal, na lokal pa je pritril desko z napisom "Razposiljalnica blaga". Nato je pisal raznim fabrikam pisma, kjer jih "razposiljalnice" prosil, naj blagovolijo fabrika na priloge naslove poslati s osirom na blizajoče se praznike razno v pismu označene blago kar naravnost, da bo blago še pravočasno prišlo, in sicer proti poštnemu povzetju; na naslovih pa naj označijo kot "odposiljatelj" "razposiljalnico"; na ta način bodo namreč stroški za dvojno poštnino prihranjeni.

Fabrike so res s osirom na varnost, ki jo daja povzetje, začele blago razposiljati na označene naslove. Ker pa je bila večina naslovov izmisljena, pošta seveda nobenega naročnika ni našla in blago je začelo romati nazaj kot "nedostavljeno", seveda ne na fabrike, ampak na "razposiljalnico", ki je bila označena na zavojih kot "posiljatelj".

Mož je seveda zavoje s veseljem sprejemal in jih prodajal za vsako ceno; predno pa so fabrike prišle na sleparijo, je mola-kar je zdavnaj popihal čez vse hribe in doline.

Mož, ki ima 30 nevest

Dunajski policija zasleduje 34-letnega inštalaterja Biermyerja, ki je postavil gotovo svojo rekord, kar se tiče števila nevest.

Mož se je namreč zaročil nad tridesetkrat, vsako svojo nevesto pa je temeljito obral, dokler ga ni doletela nesreča, da je začel razmerje s materjo in z njeno hčerko obenem ter obe opeharil za težke tisočake. Mati je gospoda "inženerja" ovdila policiji in tako je prišla vsa zadeva na dan.

"Zvesti" ženin pa ni čakal na Dunaju na svojo kazen, ampak jo je preko Hamburga ubral v Južno Ameriko.

Ali ste že slišali Prosveto ali študentski list volemno prijatelju ali sorodniku v domovini? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za maj denar lahko pošljete svojcem v domovino.

Vesti o Primorski in s Primorskega

Ljubljana, 1. aprila, 1931.

Požar šole v Cezsoči. — V Cezsoči pri Boveu je izbruhnil 20. marca ponoči požar. Domačini so a pomočjo gasilcev pritekli gasit in jim je uspelo pogasiti ogenj kaj kmalu, tako da šola ni utrpela velike škode. Zgorelo je nekaj pohištva in strehe. Oblasti so seveda takoj obdolžile, da so šolo zanetili Slovenci v protest in je radi tega policija takoj "ala na delo": aretirali so okrog 20 Slovencev. Fašistični tržaki list že ve poročati, da sta dva priznala, da sta zaigrala. Pri vsakem takem nesrečnem primeru obdolžijo fašisti Slovence kot krivce, samo da lahko potem po časopisju bruhalo jezo nanje ter opravičujejo svoje preganjanje Slovencev. Policija bi vsekakor lahko našla prave krivce, če bi postopala nepristransko in ne bi že kar vnaprej v vseh podobnih primerih dožila tako Slovence. Tako pa med tem, ko sledijo Slovence, pravi storilci lahko izginejo ali zabrisajo sled za seboj.

Dunajski soc. list "Arbeiter-Zeitung" priobčuje v neki svoji zadnji številki dopis svojega dopisnika iz Trsta, kjer govori člankar tudi o nastopanju fašizma proti slovenski manjšini. Poročevalci pravi: "Fašisti preganjajo slovensko in hrvatsko prebivalstvo v Italiji a radikalnimi ukrepi in docela v duhu političnih prognoz, ki so bili na dnevnem redu v Pruski za časa vladanja Viljemu II. proti Polakom. Fašisti udirajo v slovenske domove in preganjajo slovske domove in

